

16. februar 2026

Til: Arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Postboks 8019 Dep. 0030 Oslo / postmottak@aid.dep.no

Kopi til Stortinget / Arbeids- og sosialkomiteen / postmottak@stortinget.no

Mer offensiv, samlet politikk for å motvirke frafall fra arbeidslivet

Senior Norge henvender oss her til arbeids- og inkluderingsministeren med oppfordring om å drøfte utvikling av en mer offensiv og samlet politikk for å motvirke for tidlig frafall fra arbeidslivet.

Vi har merket oss at Regjeringen i *Plan for Norge* vil styrke arbeidslinja med mål om å øke den samlede sysselsettingsandelen blant folk i såkalt yrkesaktiv alder (20-64 år) fra ca. 81 prosent i 2024 til 82 prosent innen 2030, det vil si med ca. 150.000 flere i arbeid. Vi legger til grunn at det også bør være mål å øke sysselsettingen blant personer over 65 år.

Vi viser også til at Regjeringen i *Perspektivmeldingen 2024* har pekt på ulike retningsvalg som kan bidra til å øke arbeidstilbudet og sysselsettingen, og at de to viktigste områdene for å få dette til er ved at det blir færre på uføretrygd og økt yrkesdeltaking blant eldre.

Utfordringene

Disse to tingene henger sammen. Det dreier seg i stor grad om å forebygge og motvirke for tidlig frafall fra arbeidslivet. Men nettopp her er det mye som tyder på at regjeringens politikk og resultater er for svake, og at de trenger å styrkes vesentlig. Vi oppsummerer:

- Det er nå ca. 700.000 personer eller 1 av 5 personer i yrkesaktiv alder som mottar helserelaterte ytelser i folketrygden, og omfanget øker.
- *Områdegjennomgangen av de helserelaterte ytelsene i folketrygden* viser til betydelige svakheter, og foreslår flere områder og tiltak for forbedring.
- *Riksrevisjonens undersøkelse* av Navs innsats for å forhindre frafall fra arbeidslivet konkluderer med betydelige og kritikkverdige svakheter.
- *Trepartssamarbeidet om inkluderende arbeidsliv (IA)* tyder på minimal innsats og magre resultater når det gjelder delmålet om å redusere frafall fra arbeidslivet.

Vi vet at regjeringen har diverse planer og tiltak på gang for å rette på dette, og særlig for å få flere *unge* inn i arbeid og færre på trygd. Men vi synes at det er for svakt fokus på å bidra til at flere *seniorer og eldre* som ønsker og har helse til det, kan få fortsette flere år i arbeid. Vårt inntrykk at regjeringen «hviler seg» litt for ensidig på pensjonsreformene.

Senior Norge har ikke noen ferdig oppskrift for hvordan vi kan få til en mer offensiv seniorpolitikk, men vi har noen tanker og ideer om retning for det, som vi ønsker å drøfte med statsråden:

Mer målrettet og proaktiv arbeidsmarkedspolitik

Vi mener for det første at *arbeidsmarkedspolitikken må bli mer målrettet og proaktiv* for å få flere seniorer til å fortsette i arbeid, og ikke minst for at flere kan komme tilbake i arbeid ved omstillinger og nedbemanning, permitteringer og arbeidsledighet.

Senior Norge vet at vi står oppe i og overfor store omstillinger i arbeids- og samfunnsliv. Vi vet også at seniorer ofte skyves for tidlig ut av arbeidslivet i slike situasjoner. Det kan være åpent og direkte ved langtids arbeidsledighet, og vi vet at arbeidsgivere er tilbakeholdne med å ansette seniorer. Og det kan skje på mer subtile måter, gjennom såkalt «naturlig avgang», gjerne tilskyndet ved sluttpakker av ulike slag. Hvem kan motstå sånt? Signalet er at det ikke er plass til deg, at du ikke er ønsket.

Vårt inntrykk er også at arbeidsmarkedspolitikken for seniorer er for ensidig tilbudsside-orientert, og at den også bør *fokusere mer på etterspørselssiden* i arbeidsmarkedet. Virkemidler og tiltak og bruken av dem bør målrettes og tilpasses bedre til seniorers situasjon. Det bør bl.a. utvikles bedre insentiver til å ansette og beholde også senior arbeidskraft, ikke bare yngre. Det kan også tas i bruk mer fleksible arbeidsordninger.

Vi vil også fremheve betydningen av aktuell, relevant *livslang læring*, og at også denne bør tilpasses bedre til seniorers livssituasjon. Vi viser her til vår høringsuttalelse til Kompetansereformutvalgets rapport, NOU 2025:¹

Det er nok *ikke* slik at sysselsettingsutviklingen blant seniorenene i Norge er særlig høy når en sammenlikner med de andre nordiske landene. Vi har inntrykk av at det til dels er mer målrettet og proaktiv politikk og virkemidler i flere av de andre nordiske landene i slike situasjoner². Hvordan kan vi la oss inspirere og kanskje også lære noe av «naboen»?

¹ https://seniornorge.org/wp-content/uploads/2025/06/20250630_SN-Horingsuttalelse-til-Kompetansereformutvalget-NOU-2025-1.pdf

² <https://seniornorge.org/seniorer-i-arbeid-norge-sakker-akterut-i-nordisk-kapplop>

Samlet politikk for å redusere frafall og vitalisere IA-samarbeidet

Riksrevisjonens rapport dreier seg om *Navs arbeid* med å forhindre frafall. Det er viktig nok, og vi har notert at arbeids- og inkluderingsministeren har varslet en gjennomgang av Nav for å nå målet om «flere i arbeid og færre på trygd». Vi tenker at dette nok er vel og bra, men at det blir for snevert å bare gjennomgå Navs innsats. Vi tror at en bør se nærmere på arbeids- og helsepolitikken i sammenheng, og ikke minst på trepartssamarbeidet om et inkluderende arbeidsliv (IA).

Tidligere var det for eksempel et nært samarbeid mellom Nav og det lokale arbeidslivet, godt hjulpet av Kunnskapssenteret for lengre arbeidsliv (dengang Senter for seniorpolitikk). Vårt inntrykk er at dette nå er nærmest dødt, og at det trengs en kraftig vitalisering.

Vi vet at *forekomsten* av uføretrygd er omfattende fra femtiårsalderen av, og at dette ofte består av både en helse- og en arbeidsgradient i kombinasjon. Det er mye arbeidsledighet skjult her. Det dreier seg ikke bare om helse, men om helse og arbeid, og om arbeidsmiljøet, både det fysiske og det mellom-menneskelige. Og det dreier seg ikke minst om holdninger og om ledelse.

Vi får ofte meldinger om personer over ca. 55 år som blir satt mer og mindre på sidelinjen når det gjelder ansvar, oppgaver og kompetanseutvikling. Dette mener vi bør være et prioritert tema i IA-samarbeidet.

Senior Norge medvirker gjerne til å utdype og drøfte slike spørsmål som vi her har reist, og foreslår at vi møtes for å diskutere dette nærmere. Vi viser også til vårt innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2027.³

Vårt innspill her er utformet i samarbeid med *Forsvarets seniorforbund*, som også stiller seg bak innholdet.

Med vennlig hilsen

Senior Norge
Bjørn Halvorsen

Leder ressursgruppen Jus & økonomi

Marit Nybakk

Nestleder Sentralstyret

³ <https://seniornorge.org/uploads/2025/12/Statsbudsjettet-for-2027-innspill-fra-senior-Norge-2.pdf>